

Contents

2 HARCÁSZAT – Közérthető Kivonat	1
2.1 AZ ÖSSZHADERŐNEMI MŰVELETEK ALAPJAI	1
Mi is az a harcászat?	1
2.1.1 A műveletek szintjei – A katonai döntéshozatal piramisa	2
2.1.2 A nemzeti erő eszközei (DIME)	2
2.1.3 A műveleti környezet (PMESII)	3
2.1.4 A négy katonai alaptevékenység	3
2.1.5 A művelet tárgya szerinti kategóriák	3
2.1.6 Összhaderőnemi funkciók	3
2.2 A SZÁRAZFÖLDI ERŐK ALKALMAZÁSÁNAK ALAPJAI	4
2.2.1 A hadműveleti tervezés kulcsfogalmai	4
2.2.2 A hadműveleti terület felosztása	4
2.3 A SZÁRAZFÖLDI ERŐK ÁLTAL VÉGREHAJTOTT TEVÉKENYSÉGEK	4
2.3.1 Támadó tevékenységek	4
2.3.2 Védelmi tevékenységek	6
2.3.3 Halogató (késleltető) műveletek	7
2.4 HARCCAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉGEK	9
2.4.1 Tevékenységi formák áttekintése	9
2.4.2 Csapatmozgások	10
2.4.3 Személyi mentés	11
2.4.4 A nyugvás	12
Összefoglaló: A harcászat alapelvei	12
Felhasznált és ajánlott irodalom	13
Eredeti források (Magyar Honvédség)	13
NATO források	13
Kiegészítő online források	13

2 HARCÁSZAT – Közérthető Kivonat

Megjegyzés: Ez a kivonat az eredeti harcászati tananyag közérthető összefoglalója. A pontos definíciók mellett egyszerű magyarázatokat is tartalmaz. A kiegészítő információk forrásait külön jelöljük.

2.1 AZ ÖSSZHADERŐNEMI MŰVELETEK ALAPJAI

Mi is az a harcászat?

A harcászat a hadviselés azon szintje, ahol a tényleges ütközetek és harcok zajlanak. Míg a politikusok és tábornokok stratégiát alkotnak, a harcászat arról szól, hogyan győzzük le az ellenséget a csatamezőn.

2.1.1 A műveletek szintjei – A katonai döntéshozatal piramisa

Képzeljük el a hadviselést egy piramisként: a csúcson a politikai döntések, alul a konkrét harci cselekmények.

a) Katonai-stratégiai szint: A *“nagy kép”* Ez a legfelső szint, ahol a politikai vezetés céljai katonai eszközökkel valósulnak meg. Itt döntenek arról, hogy egyáltalán hadba lép-e egy ország.

Pontos definíció: E szinten a fegyveres erők alkalmazása azzal a céllal történik, hogy – az állam más rendelkezésre álló eszközeinek felhasználásával együtt – lehetővé váljon a politikai vezetés által kitűzött politikai-stratégiai célok elérése.

b) Hadműveleti szint: A *“híd” a stratégia és a harc között* Ez a középső szint, ahol a hadjáratokat tervezik. A hadműveleti parancsnok feladata, hogy a stratégiai célokat konkrét harci feladatokká alakítsa.

Pontos definíció: A haditevékenységek azon szintje, ahol az összhaderőnemi műveleti területen, a katonai stratégiai célkitűzések elérése érdekében a hosszabb időtartamú, egyidejű vagy egymást követő hadjáratokat, főbb műveleteket tervezik, végrehajtják.

c) Harcászati szint: A *tényleges harc* Ez az a szint, ahol a katonák valóban harcolnak. A harcászati siker a manőver és a tűzerő összehangolásán alapul.

Pontos definíció: Harcászati szinten általában a haderőnemek csapatai (magasabb egységei, egységei és alegységei) ütközeteket, harcokat és egyéb tevékenységeket folytatnak a harcászati szintű célok elérése érdekében.

Kiegészítés: A NATO parancsnoki struktúrájában a stratégiai szintet a SHAPE (Supreme Headquarters Allied Powers Europe) képviseli Belgiumban, a hadműveleti szintet a Joint Force Commands (Brunssum, Nápoly, Norfolk), míg a harcászati szintet a szárazföldi, tengeri és légi erő parancsnokságok. (Forrás: NATO SHAPE)

2.1.2 A nemzeti erő eszközei (DIME)

Egy ország nem csak katonai erővel érvényesítheti akaratát. A DIME rövidítés négy eszközcsoporthoz tartozik:

Eszköz	Jelentés	Példa
D – Diplomáciai	Tárgyalások, megállapodások	Békeszerződések, szövetségek
I – Információs	Kommunikáció, propaganda	Stratégiai kommunikáció (StratCom)
M – Katonai	Fegyveres erők	Hadműveletek, elrettentés
E – Gazdasági	Pénzügyi befolyás	Szankciók, befektetések

Fontos: A katonai erő csak az egyik eszköz, és a NATO doktrína szerint csak “végső lehetőségként” alkalmazható.

2.1.3 A műveleti környezet (PMESII)

A parancsnokoknak meg kell érteniük azt a környezetet, ahol működnek. A PMESII elemzési keretrendszer hat tényezőt vizsgál:

- **P**olitikai tényezők
 - **M**ilitary (katonai) tényezők
 - **E**conomic (gazdasági) tényezők
 - **S**ocial (társadalmi) tényezők
 - **I**nformation (információs) tényezők
 - **I**nfrastucture (infrastrukturális) tényezők
-

2.1.4 A négy katonai alaptevékenység

Minden katonai művelet négy alapvető tevékenységre bontható:

1. **Támadás** – A kezdeményezés megragadása, az ellenség legyőzése
 2. **Védelem** – Saját pozíciók megtartása, ellenséges támadás elhárítása
 3. **Stabilizáló tevékenységek** – Rend helyreállítása konfliktus után
 4. **Harccal kapcsolatos tevékenységek** – Felderítés, biztosítás, mozgás
-

2.1.5 A művelet tárgya szerinti kategóriák

Háborús tevékenység (warfighting): Magas intenzitású harci műveletek jelentős fegyveres agresszió ellen. Jellemzői a nagy ütem, magas logisztikai igény és a cselekvési szabadságért folytatott küzdelem.

Biztonsági műveletek: Az átmenet a harctól a stabilizációig. Ide tartozik a felkelés leverése (COIN), ahol a katonai erő önmagában nem elegendő – politikai, diplomáciai és gazdasági eszközök együttes alkalmazása szükséges.

Kiegészítés a COIN-ről: A NATO definíciója szerint a felkelés elleni művelet (Counter-Insurgency) "átfogó civil és katonai erőfeszítés a felkelés legyőzésére és az alapvető sérelmek kezelésére." A kulcs a lakosság megnyerése, nem csupán az ellenség katonai legyőzése. (Forrás: NATO COIN Doctrine)

Béketámogatás: Alacsony kockázatú műveletek békeszerződés vagy tűzszünet után. Feladatok: felek szétválasztása, közigazgatási feladatok, humanitárius segítségnyújtás.

2.1.6 Összhaderőnemi funkciók

A parancsnoknak nyolc fő funkciót kell összehangolnia:

1. **Manőver** – Csapatok mozgatása előnyös pozícióba
2. **Tűzcsapások** – Az ellenség pusztítása
3. **Vezetés és irányítás** – Döntéshozatal és végrehajtás
4. **Felderítés** – Információszerzés

5. **Információs tevékenységek** – Kommunikáció, pszichológiai műveletek
6. **Harcképesség fenntartása** – Logisztika, utánpótlás
7. **Harcbiztosítás** – Védelem, biztonság
8. **Civil-katonai együttműködés (CIMIC)** – Kapcsolat a polgári szervezetekkel

2.2 A SZÁRAZFÖLDI ERŐK ALKALMAZÁSÁNAK ALAPJAI

2.2.1 A hadműveleti tervezés kulcsfogalmai

Súlypont (Center of Gravity): Az ellenség vagy saját erők azon képessége, amelytől minden más függ. Ha ezt megtámadjuk vagy védjük, döntő hatást érhetünk el.

Példa: Egy hadsereg súlypontja lehet a főerők, a vezetési rendszer, vagy akár a nemzeti elkötelezettség.

Döntő pontok: Azok a terepszakaszok, infrastrukturális elemek vagy képességek, amelyek ellenőrzésével az ellenség súlypontját támadhatjuk.

Kifulladás: Az a pont, amikor egy támadó vagy védekező erő már nem képes sikeres tevékenységre. A támadónak a kifulladás előtt kell győznie; a védőnek az a célja, hogy a támadót kifulladásra kényszerítse.

2.2.2 A hadműveleti terület felosztása

Terület	Leírás
Mélységi műveletek	Az ellenség hátsó területeinek támadása, felkutatás, lekötés
Fő műveletek	A közvetlen harcérintkezés zónája
Mögöttes műveletek	Logisztika, tartalékok, vezetési pontok védelme

2.3 A SZÁRAZFÖLDI ERŐK ÁLTAL VÉGREHAJTOTT TEVÉKENYSÉGEK

2.3.1 Támadó tevékenységek

A támadás célja A támadás lényege nem pusztán az ellenség fizikai megsemmisítése, hanem olyan helyzet teremtése, ahol az ellenség: - Cselekvésképtelenné válik - Összezavarodik - A védelem egysége megbomlik - Erői elszigetelődnek

Pontos definíció: A támadó műveletek alapvető funkciója, hogy megzavarják az ellenség egyensúlyát, megbontsák a védelmét, biztosítsák a saját erők számára a cselekvési szabadságot és megteremtsék a feltételeket a további sikeres műveletekhez.

Miért támadunk? A támadás céljai lehetnek: - Az ellenség erőinek megsemmisítése vagy semlegesítése - Fontos területek birtokbavétele - A kezdeményezés megragadása és megtartása - Az ellenség szándékainak megghiúsítása - Kedvező feltételek teremtése a következő művelethez

Támadási formák – Közérthetően Ellentámadás: Amikor a védekező fél visszatámad a támadó ellen, hogy visszaszerezzen elvesztett területeket.

Megelőző támadás: A támadásra készülő ellenség megtámadása, mielőtt akcióba léphetne – amikor a legsebezhetőbb.

Előkészítés nélküli támadás: A lehetőség gyors megragadása, a sebesség fontosabb, mint a tökéletes felkészülés.

Előkészített támadás: Gondosan megtervezett támadás jól megszervezett védelem ellen.

Rajtaütés és lesállítás: Gyors, meglepetésszerű akciók korlátozott célpontok ellen.

A támadó manőverek formái

Kiegészítés: A manőverezés művészete évezredes. A legsikeresebb példa a kettős átkarolásra a cannae-i csata (Kr.e. 216), ahol Hannibál római túlerőt győzött le. (Forrás: [Wikipedia – Pincer movement](#))

Manőver	Lényege	Mikor alkalmazzuk?
Arctámadás	Széles arcvonalon támadás	Ha jelentős túlerőnk van
Áttörés	Keskeny szakaszon áttörés, majd mélységbe hatolás	Ha a védelem túlfeszített
Átkarolás	Az ellenség szárnyának megkerülése	Ha a szárnyak gyengék
Megkerülés	A főerők kikerülése, mélységi célok támadása	Ha a frontális támadás túl kockázatos
Átszivárgás	Kis csoportok rejtett átjutása az ellenséges vonalakon	Speciális feladatokhoz

A manőverek pontos definíciói Arctámadás: A csapatok az ellenséggel szemből, a teljes arcvonalon lépnek harcba. Ez a legegyszerűbb, de gyakran a legköltségesebb forma.

Pontos definíció: Az arctámadás alkalmazása esetén a támadó fél az ellenséggel szemben, az arcvonalon lépik harcba, és a fő erőkiejtés az ellenség előtérben elhelyezkedő erőinek egyidejű lekötésére és megsemmisítésére irányul.

Áttörés: Keskeny szakaszon koncentrált erővel áttörjük a védelmet, majd a mélységbe hatolunk.

Pontos definíció: Az áttörés során a támadó a védelem korlátozott, jól megválasztott területére összpontosítja erőinek tüzeit és manővereit annak érdekében, hogy kijusson az ellenség hátába.

Átkarolás: Az ellenség oldalán (szárnyán) vagy hátában foglalunk el pozíciókat.

Pontos definíció: Az átkarolás olyan támadó manőver, melynek során a támadó erő az ellenség mögöttes területein elhelyezkedő célokat úgy veszi birtokba, hogy közben kikerüli az ellenség fő védelmi állásait.

Megkerülés: Az átkarolás változata, ahol teljesen kikerüljük a főerőket.

Pontos definíció: A megkerülés során a támadó erő a főerőket kikerülve úgy veszi birtokba az ellenség mélységében elhelyezkedő terepszakaszokat, objektumokat, hogy azzal az ellenséget állásai feladására kényszeríti.

Átszivárgás: Kis csoportok rejtett mozgása az ellenséges vonalakon át.

Pontos definíció: Az átszivárgás tevékenység és módszer is egyben, amely használatával kis létszámú csoportok észrevétlenül haladnak át az ellenséges vonalakon. Feladatai: fontos terepszakaszok birtokbavétele, felderítési adatok gyűjtése, az ellenség fontos mélységi célpontjainak megsemmisítése.

A támadás tervezésének szempontjai A támadás megtervezésekor értékelni kell:

Az ellenség értékelése: - A védelem felépítése - A védőerők képességei - Az ellenség valószínű szándékai

A terep értékelése: - Általános értékelés a támadás szempontjából - A harcbevétel terepszakaszának jellemzői - Időjárási viszonyok

Az időtényező: Minél több idő áll a védekező fél részére a védelem megszervezésére, annál nehezebb a támadó feladata. Ugyanakkor a támadónak is időre van szüksége az erők összpontosításához.

A támadás végrehajtása – lépésről lépésre

1. **Megindulási terepszakasz átlépése** – A támadás hivatalos kezdete
2. **Az ellenség megközelítése** – Fedve, a lehető legnagyobb sebességgel
3. **Roham** – A támadás döntő fázisa
4. **Betörés a védelembe** – Az első áttörés a peremvonalon
5. **A védelem áttörése** – Kijutás a mélységbe
6. **A helyzet megszilárdítása** – Ellentámadás elhárítására készülés
7. **A siker kifejtése** – A megszerzett előny kiaknázása

2.3.2 Védelmi tevékenységek

A védelem célja A védelem nem passzív várakozás – aktív tevékenység, amelynek céljai: - Az ellenség támadó képességeinek felőrlése - Fontos területek megtartása - Időnyerés és kedvező feltételek teremtménye ellentámadáshoz

Védelmi formák Mozgékony védelem: Nem a terep megtartására, hanem az ellenség pusztítására összpontosít. A védő erők engedik az ellenséget előrenyomulni, majd ellentámadásokkal semmisítik meg.

Fontos: Csak akkor alkalmazható, ha saját mozgékonyságunk meghaladja az ellenségét.

Területvédelem (állóvédelem): Támpontok és körletek összefüggő rendszerének védelme. A hangsúly a pozíciók megtartásán van.

Kombinált védelem: A két forma ötvözése a helyzet szerint.

A védelmi műveletek összehangolása A védelem három összetevőből áll:

Mélyégi műveletek: Megakadályozzák a támadó ellenség fő erőit a védelem áttörésében. Az ellenség támadó képességét a mélységben kell megtörni.

Fő műveletek: Az ellenség lelassítása, eltérítése és visszaverése. A főerőkifejtés az első lépcsőben lévő támpontok védelmére irányul.

Mögöttes műveletek: A műveleti támogató erők, vezetési és kommunikációs képességek védelme. Cselekvési szabadságot biztosít a parancsnoknak.

A védelem felépítése

2.3.3 Halogató (késleltető) műveletek

Mi a halogató tevékenység? A halogató harc a fokozatos területfeladás elvén alapul. Nem az a cél, hogy megtartsuk a terepet, hanem hogy: - Időt nyerjünk (pl. védelem kiépítéséhez) - Veszteségeket okozunk az ellenségnek - Megtartsuk a cselekvési szabadságot

Kulcsprincípiumok

- **Folyamatos felderítés** – Mindig tudnunk kell, hol van az ellenség
- **Tűz és mozgás koordinációja** – Lőni és hátrálni, nem beásni
- **A terep kihasználása** – Az ellenség erőforrásait használja fel a térnyeréshez
- **Agresszív tevékenység** – Lesállások, ellenlökések, nem passzív hátrálás

A halogató műveletek céljai – részletesen

Pontos definíció: A halogató műveletek a fokozatos területfeladás elvén alapulnak, amely megvalósítása alatt a parancsnok úgy őrzi meg a saját erők cselekvési szabadságát, hogy közben maximális pusztítást okoz az ellenség élőerőiben és anyagi-technikai eszközeiben.

A halogató tevékenység céljai: - Jelentős veszteségek okozása az ellenségnek - Az ellenség eltérítése számunkra kedvező irányokba - Kedvezőtlen körülmények között a közvetlen harc kerülése - Az ellenséges főerőkifejtés irányának felderítése

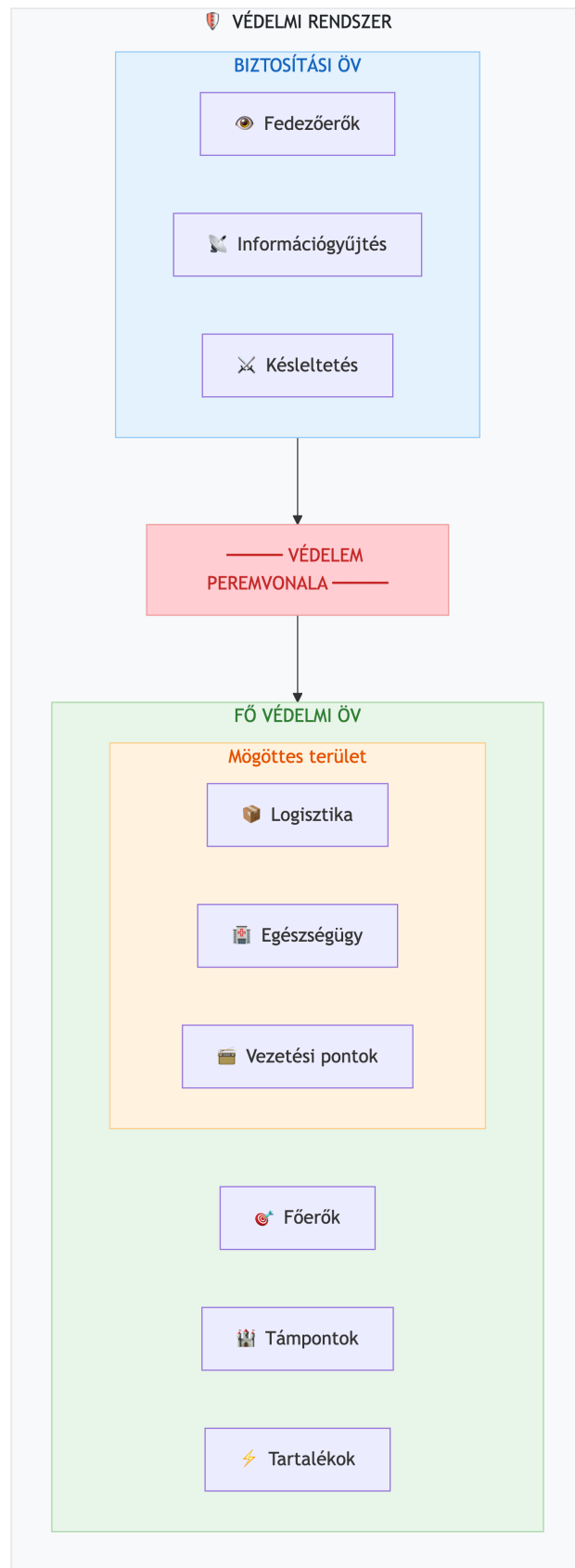

Figure 1: A védelem felépítése

A halogató harc lefolytatása A tevékenység jellemzői: - A lehető leghamarabb harcérintkezésbe kell lépni az ellenséggel - Különösen hatékony, amikor az ellenség akadályokat küzd le - A terep adta előnyöket maximálisan ki kell használni - Kerülni kell a közvetlen harci kontaktusokat

Tartalékok szerepe a halogatóharcban: - Veszélyeztetett irányok lezárása - Ellentámadások indítása a visszavonuló erők fedezésére - Előkészített pozíciókból fedező tevékenység

Elszakadás: Az elszakadás feltétele, hogy a visszavonuló erők képesek legyenek kilépni az ellenséggel való közvetlen harcérintkezésből. A rosszul időzített döntés súlyos következményekkel járhat.

2.4 HARCCAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉGEK

2.4.1 Tevékenységi formák áttekintése

Felderítő tevékenység Az információszerzés minden katona kötelessége. A felderítés legfontosabb követelménye az **időszerűség** – az elavult információ értéktelen.

Fedezőbiztosítás A saját erők védelme az ellenséggel szemben. Három szintje: 1. **Rejtésben lévő erők** – Megfigyelnek, csak szükség esetén harcolnak 2. **Óltalmazó erők** – Harccal biztosítanak, időt nyernek 3. **Fedezőerők** – Teljes harctevékenységet folytatnak a főerők védelmében

Találkozóharc Váratlan összecsapás, amikor mindkét fél támadó tevékenységet folytat. Jellemzője a gyors döntéshozatal és rugalmas reakció.

Jellemző: A találkozóharc leggyakrabban dandár és annál kisebb erőknél fordul elő, mert nagyobb kötelékeknél a felderítés általában megelőzi a váratlan összecsapásokat.

Előrevonás a harcérintkezés felvétele céljából Olyan tervezett mozgás, melynek célja kedvező műveleti helyzet kialakítása az ellenséggel való harcba lépés előtt.

Pontos definíció: Előrevonás a harcérintkezés felvétele céljából azért hajtunk végre, hogy kedvező műveleti helyzetet alakítsunk ki az ellenség erőivel történő harcba lépés érdekében.

A harc lefolytatásának alapelvei: - A tempót a helyzetnek megfelelően kell megválasztani - A gyors cselekvés és a kontroll egyensúlyban legyen - A kezdeményezést meg kell ragadni és megtartani

A kijelölt erők felépítése: - **Fedezőerők** – Információgyűjtés, az ellenség előretolt erőinek pusztítása - **Elővéd** – A főerők közvetlen védelme - **Főerők** – Rugalmas összetételű oszlopok - **Szárnnybiztosítás és utóvéd** – Védelem váratlan támadás ellen

Találkozóharc

Pontos definíció: Találkozóharcra akkor kerül sor, ha mindkét fél támadó tevékenységgel törekszik a feladata végrehajtására. A találkozóharc feltételei leggyakrabban az előrevonások során alakulnak ki.

Jellemzői: - Váratlan és nem előre tervezett - Gyors döntéshozatalt igényel - Leggyakrabban dandár és annál kisebb erőknél fordul elő

Visszavonulás és váltás **Visszavonulás:** Tervezett elszakadás az ellenségtől – csak parancsnoki engedéllyel.

Pontos definíció: A visszavonulás olyan tervezett tevékenység, amely során a végrehajtó erők a parancsnok szándékának megfelelően elszakadnak az ellenség erőitől.

A visszavonulás okai lehetnek: - A művelet célja nem érhető el - A kitűzött cél teljesült - Kedvezőtlen harcászati helyzet megelőzése - Erők máshol történő alkalmazása

Váltás: Egy harcoló erő felváltása friss erővel.

Váltás módjai: - **Helyben** – A harctevékenység helyszínén - **Előre mozgásban** – A támadó erő áthalad a harcban lévő erőn - **Hátra mozgásban** – A harcban lévő erő hátra mozog a váltó erőn át

Bekerítésben vívott harc Ha az ellenség bekeríti saját erőinket, a parancsnok cselekvési szabadsága jelentősen korlátozódik.

A bekerítés meghatározó körülményei: - Az ellenség bármely irányból támadhat - A műveleti támogatás korlátozott - Az ellenség pontosan ismeri a bekerítettek helyzetét - Korlátozott felderítési lehetőségek

Lehetséges kimenetel: - Kitörés - Felszabadítás - A kettő kombinációja

2.4.2 Csapatmozgások

A mozgás módjai

Mód	Jellemző
Menet	Szervezett mozgás utakon, saját járműveken
Csapatszállítás	Szállítás nem szervezetszerű eszközökkel (vasút, hajó, repülő)
Kombinált mozgás	A kettő ötvözése

Pontos definíció a menetről: A menet a csapatmozgások alapvető módja, a csapatok menetoszlopokban utakon, a rendszeresített járműveiken végrehajtott tervszerű, szervezett mozgása, amelynek célja a számukra kijelölt körlet meghatározott időben, harcképességük megőrzése mellett történő elérése.

A csapatmozgások tervezésének szempontjai A mozgások megtervezésekor figyelembe kell venni: - A végrehajtandó feladatot és a parancsnok szándékát - A menettávolságokat és az időkereteket - A technikai eszközök felkészítését - Az ellenség helyzetét (beleértve az ABV fenyegetettséget) - A terep és időjárási viszonyokat - A polgári közlekedés hatásait

Híradás rendje: A menetek alatt a híradó eszközök használatát minimalizálni kell.

Harcképesség megőrzése: Ha a csapatok a begyűlekezés után azonnal harcba léphetnek, a legutolsó pihentetést úgy kell időzíteni, hogy pihent állapotban érkezzenek.

Akadályok leküzdése Az akadályok típusai: - Vízi akadályok (folyók, tavak) - Aknamezők - Mesterséges akadályok (sáncok, torlaszok) - Szennyezett területek

A leküzdés módjai: - **Menetből** – Ha gyors átjutás lehetséges - **Előkészítés után** – Ha részletes tervezés szükséges - **Erőszakos átkelés** – Ha az ellenség védi az akadályt - **Fedett (rejtett) átkelés** – Korlátozott látási viszonyok között, meglegyetésszerűen

Pontos definíció: A csapatok mozgását korlátozó természetes képződményeket, mesterséges létesítményeket akadályoknak nevezzük. Az akadályok leküzdéséhez általában speciális eszközökre, robbanótöltetekre van szükségünk.

A harcból történő kivonás

Pontos definíció: A harcból történő kivonás tervezett tevékenység, amely során a végrehajtó erők az ellenségtől távolodó mozgást végeznek, miközben – eltérően a visszavonulástól – nem állnak az ellenség erőivel harcérintkezésben.

A kivonás tervezése hasonló a visszavonuláshoz, de az eltérő helyzet miatt kisebb fedezőerő is elegendő.

2.4.3 Személyi mentés

A személyi mentés formái:

Forma	Alkalmazás
Kutatás-mentés (KM)	Békeidőszak, honi területen
Harci mentés (HM)	Válsághelyzet, nem felkészített személyek
Harci kutatás-mentés (HKM)	Lelőtt légi személyzet, ellenséges terület

Pontos definíció: A személyi mentés olyan katonai, diplomáciai és civil erőfeszítések összessége, mely erőfeszítések elszigetelődött személy megmentésére és szervezeti visszaintegrálására irányulnak.

Kutatás-mentés (KM): Légi, szárazföldi, vízi járművek alkalmazása a bajba jutott személyek mentésére. Alapvetően békeidőszaki tevékenység.

Harci mentés (HM): Elszigetelődött személyek mentése válsághelyzetekben – olyanok, akik nem lettek felkészítve a mentésre.

Harci kutatás-mentés (HKM): Az ellenséges területek felett feladatot teljesítő légi személyzetek felkutatása és mentése. Ide tartoznak azok, akik kiképzést kaptak a mentőerők fogadására.

Nem harcoló személyek kimenekítése: A lakosság biztonságos helyre menekítése – ez NEM része a személyi mentésnek, de előfordulhat, hogy a csoporton belül elszigetelődött személyt is kell menteni.

2.4.4 A nyugvás

A harcból kivont csapatok regenerálása. Célja: - Pihentetés - Feltöltés (személyi, anyagi) - Újraszervezés - Felkészülés új feladatra

A nyugvó körlet követelményei: - Védett elhelyezkedés (ABV védelem) - Rejtett, tagolt elhelyezés - Víznyerési lehetőség - Gyors elhagyhatóság - Kedvező egészségügyi feltételek

Pontos definíció: A nyugvás alapvető célja, hogy a harcból való kivonás után helyreálítsuk a csapatok harcképességét annak érdekében, hogy képessé váljanak új feladat végrehajtására.

A nyugváshoz szükséges idő függ: - A kötelék állapotától és megelőző tevékenységétől - A harcképesség fokától - Az ellenségtől való távolságtól - Az új feladat jellegétől

Ha a nyugvásra kijelölt körlet lakott településen van, **szálláskörletről** beszélünk.

Összefoglaló: A harcászat alapelvei

A katonai művészet évezredes tapasztalatai alapján a következő alapelvek kristályosodtak ki:

1. **A célok világos meghatározása** – Tudd, mit akarsz elérni > Minden művelet világosan meghatározott, elérhető célt igényel.
2. **A kezdeményezés megtartása** – Ne engedd, hogy az ellenség diktáljon > Aki a kezdeményezést birtokolja, az határozza meg a harc menetét.
3. **Az erők összpontosítása** – A döntő ponton túlerőt hozz létre > A siker érdekében a döntő helyen és időben túlerőt kell biztosítani.
4. **Az erők megóvása** – Óvd saját erőidet > A saját erők védelme a győzelem előfeltétele.
5. **Mozgékonyság** – Légy gyorsabb az ellenségnél > A mozgékonyság előnyt biztosít pozíciószerezésben és reakcióidőben.
6. **Meglepetés** – Támadj váratlan helyről, időben > A meglepetés megsokszorozza az erőt.
7. **Egyszerűség** – A bonyolult tervek elbuknak > Minél egyszerűbb a terv, annál biztosabb a végrehajtás.
8. **Együttműködés** – Hangoold össze az erőket > Az összehangolt tevékenység erősebb a részek összegénél.

Kiegészítés: Ezek az elvek a NATO doktrínákban is megjelennek, és a Steadfast Defender 2024 gyakorlat tapasztalatai szerint a gyors reagálási képesség és az interoperabilitás továbbra is kiemelt fontosságú. (Forrás: [Atlantic Forum – Steadfast Defender 2024](#))

Felhasznált és ajánlott irodalom

Eredeti források (Magyar Honvédség)

- Ált/44 – Magyar Honvédség összhaderőnemi doktrína, 4. kiadás, 2018
- Ált/54 – A Magyar Honvédség Szárazföldi Haderőnemének Harcshabályzata II. rész – Zászlóalj, 2014
- Ált/219 – Magyar Honvédség Szárazföldi Műveletek Doktrína, 1. kiadás, 2015

NATO források

- AAP-06 – NATO glossary and Terms and Definitions, 2021
- AJP-01 – Allied Joint Doctrine, 2022
- ATP-3.2.1 – Conduct of Land Tactical Operations, 2022

Kiegészítő online források

- [NATO Military Command Structure](#)
- [Allied Command Operations](#)
- [NATO COIN Doctrine](#)
- [Envelopment – Wikipedia](#)
- [Pincer movement – Wikipedia](#)
- [Flanking maneuver – Wikipedia](#)

Ez a kivonat az eredeti 03-Harcászat tananyag közérthető összefoglalója. A pontos definíciók a Magyar Honvédség hivatalos doktrínáiból származnak.